

1. Rural area : พื้นที่ชนบท/พื้นที่ทางธรรมชาติ/ความหนาแน่นต่ำ
ปัจจัยหลักของโครงการ : บริบท/ภูมิทัศน์/ความโดดเด่นทางธรรมชาติ

บ้านพักตากอากาศ สถานที่พักผ่อน รีสอร์ท ศูนย์เรียนรู้ที่มีความเฉพาะเจาะจง และเชื่อมโยงกับพื้นที่

2. Urban infill : พื้นที่ใกล้เขตเมือง/ชุมชนเมือง/ พื้นที่ความหนาปานกลาง
ปัจจัยหลักของโครงการ : จุดดึงดูด, บริบทเมือง, การเข้าถึง การขนส่งสาธารณะ สาธารณูปโภค

โครงการขนาดใหญ่ เช่น หมู่บ้านจัดสรร อาคารสูง อาคารราชการ ศูนย์ประชุม ห้างสรรพสินค้าขนาดใหญ่

3. City centre : พื้นที่เมือง หนาแน่นสูง
ปัจจัยหลักของโครงการ : บริบททางสถาปัตยกรรม พฤติกรรมชุมชน ประวัติศาสตร์ การเข้าถึง มุมมอง

อาคารพาณิชย์, ตลาด, โรงแรมขนาดเล็ก อาคาร mix-used ร้านอาหารเครื่องดื่ม ศูนย์การค้าขนาดเล็ก ห้องสมุดชุมชน การออกแบบปรับปรุงพื้นที่สาธารณะของเมือง ฯลฯ

Analytical methodologies (วิธีการวิเคราะห์ที่ตั้งโครงการ)

Interpret analysis answer the So what? Questions

Gather information into a series to summarise findings

Interpret analysis

การวิเคราะห์ข้อมูลผ่านการตั้งคำถามและตีความโดยนำข้อมูลที่ได้แต่ละหัวข้อการวิเคราะห์มาตั้งคำถาม So what?(ข้อมูลนี้เมื่อรู้แล้วมีผลอย่างไร, นำไปใช้ต่อยอดในการออกแบบวางผังอาคารได้อย่างไรบ้าง)

Analytical subjects and factors (หัวข้อและปัจจัยในการวิเคราะห์ที่ตั้งโครงการ)

1. Regulation &Community

- กฎหมาย, นโยบาย, หลักปฏิบัติ
- Site location
 - Planning context
 - Surrounding land & building use
 - Neighbourhood structure
 - Socio - economic contexts

2. Natural contexts

- บริบททางธรรมชาติ
- Topography
 - Green & blue infrastructure
 - Ecology
 - Ground conditions
 - Microclimate

3. Movement & Infrastructure

- การเคลื่อนที่ การเข้าถึง
- Road hierarchy & access
 - Public transport
 - Utilities & infrastructure

4. Built Form

- บริบททางกายภาพ
- Urban form
 - History & archaeology
 - Building scale, height & density
 - Building character & building traditions

B.Analytical subjects and factors

1. Regulation &Community

กฎหมาย, นโยบาย, หลักปฏิบัติ

- Site location
- Planning context
 - ผังสี
 - i.พื้นที่อยู่อาศัย (เหลือง)
 - 1. ย.1-ย.4 : ที่อยู่อาศัยความหนาแน่นน้อย
 - 2. ย.5-ย.7 : ที่อยู่อาศัยความหนาแน่นปานกลาง
 - 3. ย.8-ย.10 : ที่พักอาศัยอาศัยความหนาแน่นสูง
 - ii.พื้นที่พาณิชย์กรรม (แดง)
 - iii.พื้นที่ทางราชการ (น้ำเงิน)
 - iv.พื้นที่ทางอุตสาหกรรม (ม่วง)
 - v.พื้นที่อนุรักษ์(เขียว) และพื้นที่การเกษตร และพื้นที่ชนบทและการเกษตรกรรม (สีเขียวมีเส้นแวงเขียว)
 - vi.พื้นที่อนุรักษ์เพื่อส่งเสริมเอกลักษณ์และศิลปวัฒนธรรมไทย (น้ำตาลอ่อน)
 - setback แบ่งตาม
 - ประเภทอาคาร
 - ความสูงอาคาร
 - ขนาดอาคาร
 - ขนาดอาคาร
 - ความสูง
 - OSR FAR
 - OSR (Open Space Ratio) อัตราส่วนของพื้นที่ว่างต่อพื้นที่อาคารรวม
 - FAR (Floor to Area Ratio) พื้นที่อาคาร:พื้นที่ดิน
 - ข้อกำหนดชุมชน นโยบายเมือง
- Surrounding land & building use
- Neighbourhood structure
- Socio - economic contexts

3. Physical context

บริบททางกายภาพ

- กฎ 10 ข้อในการออกแบบวางผังเพื่อสภาพแวดล้อมเมืองที่ดี
 1. การซึมผ่านของเมือง Permeability
 - urban grain (fine grain)
 - Frontage area
 - 2.ความหลากหลาย Variety
 - พื้นที่ที่รองรับความหลากหลายของการใช้งาน, กิจกรรม, ผู้คน ความมีชีวิตชีวาในพื้นที่
 - 3.การมีลักษณะที่เข้าใจได้ง่าย จดจำได้ง่าย Legibility
 - เกิดจาก node edge paths districts landmarks
 - การวิเคราะห์ Serial vision : องค์ประกอบ มุมมอง อารมณ์ความรู้สึก ทัศนคติ ความทรงจำ/การระลึกถึง ฯลฯ clarifyความซับซ้อนของภูมิทัศน์เมือง
 - 4.มีความเพียบพร้อม Robustness
 - รองรับหลายรูปแบบ/กิจกรรม ช่วงเวลา สภาพอากาศ ช่วงอายุ ปรับเปลี่ยนได้ (flexible space)
 - 5.การมีทัศนียภาพที่ดี Visual appropriateness
 - หน้าตาอาคารที่สื่อถึงการใช้งาน
 - อาคารใหม่และเก่ามีความสอดคล้องกัน
 - สนองรสนิยม ความชอบของคนพื้นที่
 - 6.การมีลักษณะเฉพาะตัว Personalization
 - ให้ความรู้สึกและความหมาย ประสบการณ์หลากหลายกับผู้คนที่
 - มีทางเลือกให้กับความชอบและการใช้งานที่หลากหลาย
 - 7.ความอุดมสมบูรณ์ของสภาพแวดล้อม Richness
 - ผู้คนแสดงออกถึงอัตลักษณ์/ความชอบลงในอาคาร/พื้นที่ของตนเอง สร้างผลกระทบ/คาแรคเตอร์ให้กับพื้นที่/ชุมชนของตนเองได้
 8. การควบคุม/การมีส่วนร่วมของชุมชน Community control
 9. ความหลากหลายทางชีวภาพ Biodiversity
 10. พลังงานสะอาด ลดโลกร้อน cleanliness
- โครงสร้างทางกายภาพของเมือง (urban structure)
 - รูปร่างลักษณะของเมือง (Urban grain)
 - “รูปแบบของการจัดวาง ถนน, แปลงที่ดิน, อาคาร ในชุมชน/เมือง/ย่านนั้นๆ”
 - Fine Grain / Course-Grain
 - บอกขนาดแปลงที่ดิน ถนน ความหลากหลายของการใช้พื้นที่ การเข้าถึงแปลงที่ดิน โดยรถ,คน เข้าถึง
 - ภูมิทัศน์และพื้นที่ว่างของเมือง (urban landscape and open space)
 - Node จุดตัด
 - Landmark จุดหมายตา
 - Path ทาง (ทางเท้า ถนน)
 - Edge ขอบเขต/แนวถนน ทางเท้า
 - District ย่าน
 - ความหนาแน่นและหลากหลายพื้นที่เมือง (Density & Mix)
 - ความหนาแน่น แสดงผ่านสัดส่วนที่ดินต่อพื้นที่อาคาร
 - ความหลากหลาย แสดงผ่าน ประเภทการใช้งานอาคาร
 - ขนาดและความสูง (Scale= Mass + Height)
 - ความสูง : การมองเห็น ทัศนียภาพบริบท เส้นขอบฟ้าของบริเวณ/ย่านนั้นๆ
 - ปริมาตร : ขนาดอาคาร การจัดวางแนวอาคาร ฟาซาดอาคาร และคาแรคเตอร์ของพื้นที่/ย่านนั้นๆ
 - รูปร่างและรายละเอียดอาคาร (Details + Materials)
 - งานฝีมือ, ส่วนตกแต่ง, รายละเอียดอาคาร, ไฟฟ้า, โครงสร้าง, วัสดุ, สีส้น, ผิวสัมผัส
 - บ่งบอก Character

B. Analytical subjects and factors

4. socio cultural context

บริบททางสังคมวัฒนธรรม

1. Sense of Place

ความรู้สึก/ความหมาย/การรับรู้ของผู้คนต่อสถานที่ๆหนึ่ง ซึ่งเกิดจากหลายปัจจัยของสถานที่นั้นๆประกอบกัน ทั้งลักษณะทางกายภาพ กิจกรรม/พิธีกรรม และผู้คน

- Activity : กิจกรรมของพื้นที่นั้นๆ อาจจะเป็นกิจกรรมทั่วไปในประจำวัน ในชีวิตประจำวัน, กิจกรรมทางศาสนา, วัฒนธรรม, ประเพณี ที่เกิดขึ้นตามเทศกาลต่างๆ
- Physical settings : องค์ประกอบทางกายภาพ urban form, grain, รูปร่าง, สี สันอาคาร ส่วนตกแต่งหน้าอาคาร (สัญลักษณ์ (symbolic วัสดุถนน ทางเท้า รูปร่างพื้นที่ว่าง ภูมิทัศน์ทางธรรมชาติ(ต้นไม้, พุ่มไม้, แหล่งน้ำ) องค์ประกอบปลีกย่อยต่างๆ (street furniture, signage, pole etc.)
- Meaning ความหมาย, ความรู้สึก, มุมมองหรือทัศนคติ ที่คนรับรู้และจดจำจาก physical setting + activity

2. Land use

- ระดับย่าน (district) ดูคาแรคเตอร์ของการใช้ที่ดินทั้งย่าน ใช้ศึกษาความเป็นไปได้ของการเกิดขึ้นของโครงการ
- ระดับชุมชน (neighbourhood) ดู facility/context ของชุมชนดูว่าการใช้ที่ดินแบบไหนเกิน/ขาด ต้องการให้โครงการนำชุมชนนั้นไปในทิศทางไหน ใช้ศึกษาความเหมาะสมของการเลือกที่ตั้งโครงการ
- ระดับที่ตั้งโครงการ(site) ใช้ในการออกแบบวางผังโครงการ (function, zoning etc.)

2.1 การวิเคราะห์การใช้ประโยชน์ที่ดิน

- ทัวไป : การวิเคราะห์การใช้งานที่ดินในปัจจุบัน
- เชิงลึกและเฉพาะเจาะจง : การวิเคราะห์ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ใช้กับโครงการพัฒนา/รื้อฟื้น อัตลักษณ์เฉพาะของชุมชน

2.2 การใช้ land use useเพื่อการออกแบบวางผังอาคาร

- ความสอดคล้องกันของการใช้งานที่ดิน ความเหมาะสมกับบริบทโดยรอบ
- การพัฒนาสภาพแวดล้อม ex. เพิ่มพื้นที่สีเขียว
- การพัฒนาที่ดินและเศรษฐกิจ

3. Density

- ประเภทของความหนาแน่น
 - ความหนาแน่นของผังที่ดิน วัดจาก OSR มาก หนาแน่นน้อย
 - ความหนาแน่นของอาคาร วัดจาก FAR มาก หนาแน่นสูง

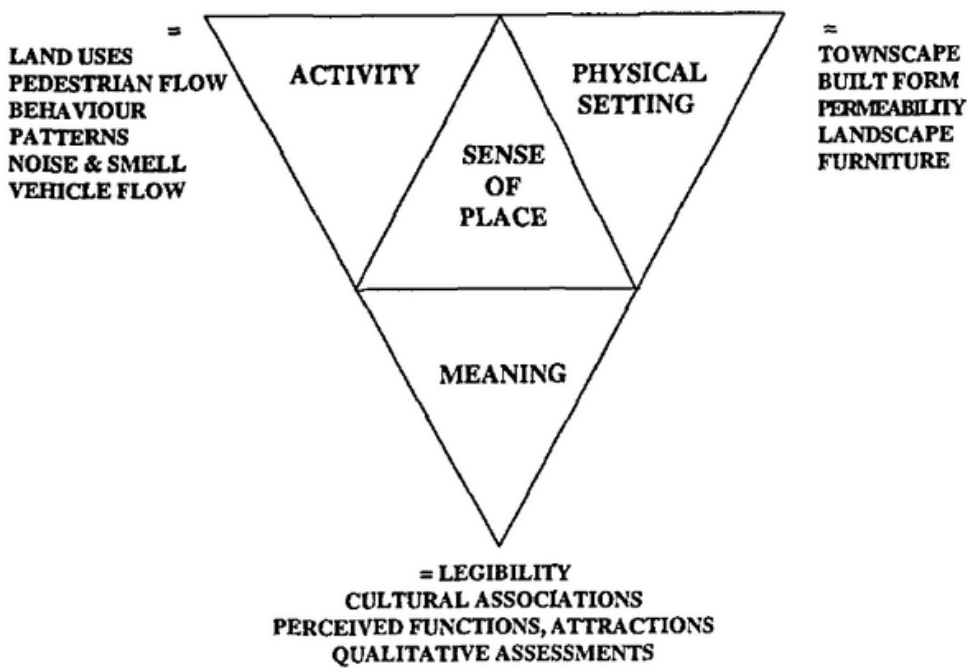
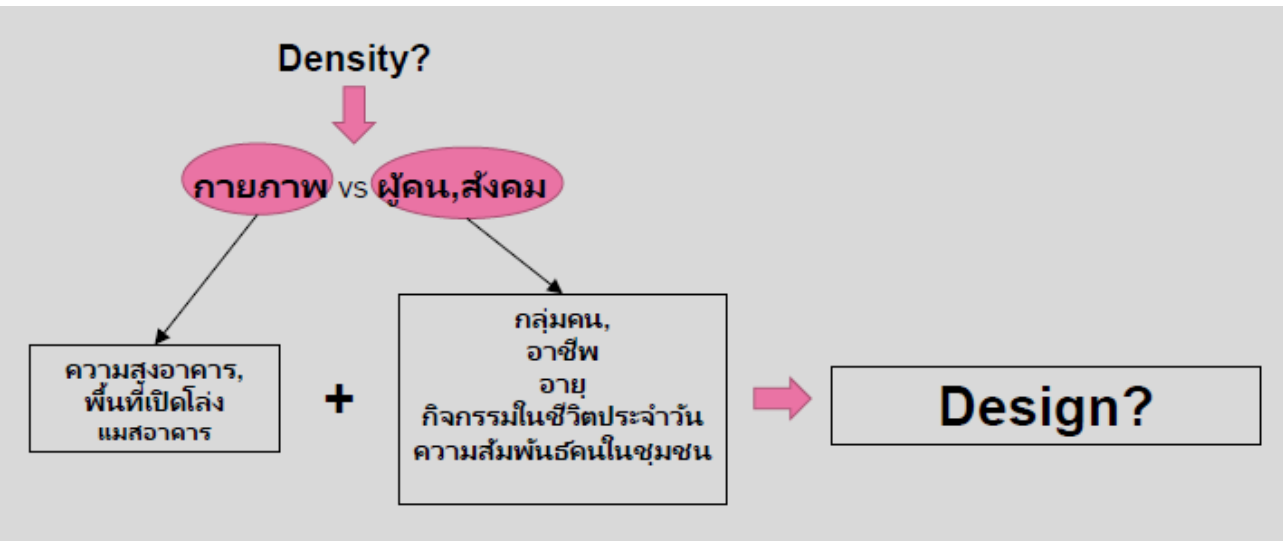
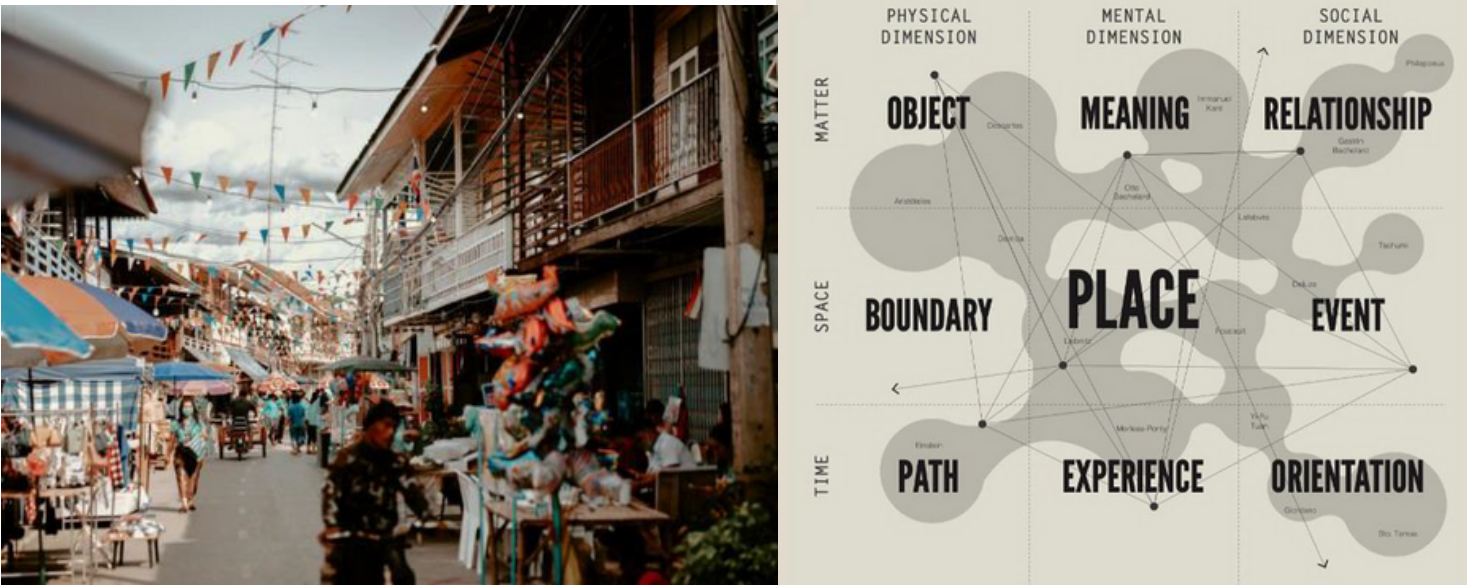
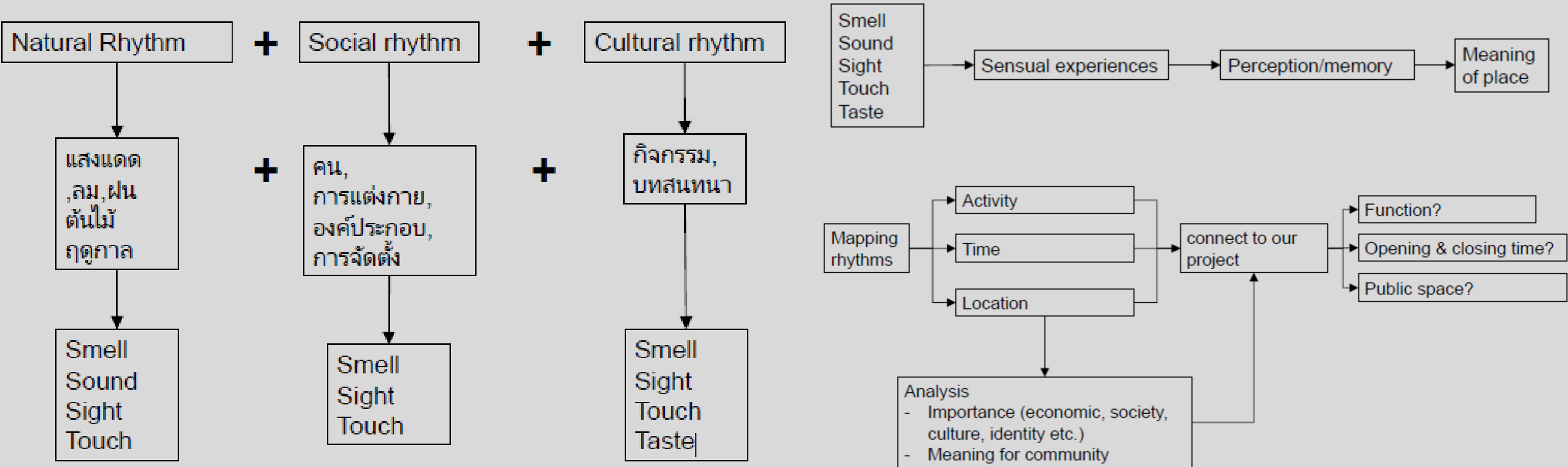

Figure 2. Components of a sense of place. Source: Punter (1991).

4. Life Rhythm

กิจกรรมในพื้นที่ที่เกิดขึ้นซ้ำๆอาจจะเป็นกิจกรรมประจำวัน สัปดาห์ เดือน หรือปี

C. Planning Design

Open spaces การออกแบบพื้นที่เปิดโล่ง

- **Positive space** พื้นที่ปิดล้อม ระบุการใช้งาน และความหมายได้ มีขอบเขตที่ชัดเจน รูปร่างถูกกำหนดชัดเจนตามอาคารที่ล้อมรอบ
- **Negative space** พื้นที่ว่างที่ระบุการใช้งาน และความหมายไม่ได้ชัดเจนไม่มีขอบเขตที่ชัดเจน รูปร่าง ไม่ถูกกำหนดชัดเจน เช่น พื้นที่มุมอาคารข้างอาคาร (waste space)

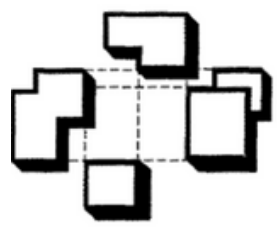
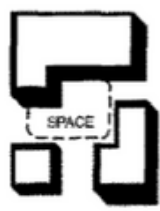
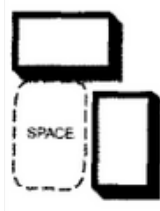
การสร้าง Positive space

Spatial containment > Floor/Surrounding structure/Sky > Enclosure space

การสร้าง enclosure space

- single building : ทำขอบเขต ขอบฟุตบาท ระบายปิดล้อม
- Building rows

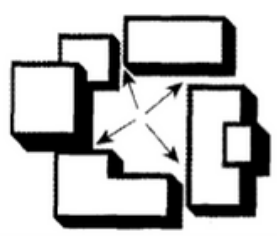
Set angle or opposition

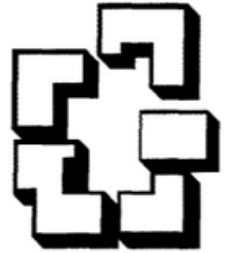
Extend imagery lines by physical structure

Cornered buildings to draw to central area

Filling gaps at corners by overlapping façade

Subspace to add variety (advance)

Turbine or windmill space
The most powerful enclosure

Streets & Squares

- **Streets** : Roads, paths, avenues, lanes, boulevards
"Dynamic spaces with a sense of movement"
fast walk / slow walk
Height to Width ratios :
1:1 minimum comfortable 1:2,1:2.5 good
Over 1:4 weak sense of enclosure
- **Squares** : plazas, circuses , piazzas, places, courts
"Static spaces with less sense of movement"

Square \geq 1:3 \geq Street (Width to Length ratio)

- Formal space : strong sense of enclosure symmetrical layout
- Informal space : an asymmetric layout.

The Squares

- Enclosure
- Freestanding sculptural mass
- Shape
- Monuments

The Squares

- The closed square: space self-contained
- The dominated square: space directed
- The nuclear square: space formed around a centre
- Grouped squares - space units combined

Urban architecture & Landscape การออกแบบอาคารและภูมิทัศน์

Façade design

- A. Create a sense of space
- B. Mediate between inside and out and between private and public spaces
- C. Have windows that suggest the potential presence of people and that reveal and 'frame' internal life.
- D Design & Material Aesthetic

- critetia for Façade design

- Order & Unity
- Expression
- Integrity
- Plan & Section
- Detail
- integration : 1. stylistic uniformity 2. juxtaposition or contrast 3. continuity involves interpretation

C. Planning Design

- หลักการออกแบบอาคารให้เข้ากับบริบทเดิม
 - Siting : URBAN GRAIN - Plot patterns/Street patterns
 - Massing : Plot ratios / FARs. (Height) / OSRs (Open space)
 - Scale
 - Proportion
 - Rhythm
 - Materials
- Floorscape
 - Hard landscape : i.e. brick , stone slabs , cobbles , concrete, macadam
 - a.Indicate where different types of traffic should go
 - b.A change of flooring material can indicate a change of ownership
 - c.Floorscape patterns often break down the scale of large , hard surfaces into more manageable, human proportions
 - d.Floorscape can check the flow of space by suggesting a feeling of repose with a visually static or contained pattern. non linear paving tends to slow the visual pace and to reinforce qualities of a place to stop or linger.
 - e.designed to provide a sense of repose are usually associated with areas where people stop and rest (i.e. with urban squares)
 - street furniture
 - Design to incorporate the minimum of street furniture.
 - Wherever possible, integrate elements into a single unit
 - Remove all superfluous street furniture
 - Consider street furniture as a family of items, suiting the quality of the environment and helping to give it a coherent identity.
 - Position street furniture to help create and delineate space.
 - Locate street furniture so as not to impede pedestrians, vehicles or desire lines.
- Soft landscape
 - Creating character and identity.
 - Expressing the changing seasons.
 - Enhancing views, approach and character of townscape and architectures

Frontage Area/Active Frontage

การออกแบบพื้นที่หน้าอาคาร

พื้นที่ส่วนหน้าอาคารที่ติดกับพื้นที่สาธารณะ ที่ถูกออกแบบให้มีความน่าสนใจ, กระตุ้นให้เกิดกิจกรรมและสร้างความปลอดภัยให้กับคนเดินถนน และเจ้าของอาคาร

- สร้างภูมิทัศน์ที่สวยงามให้กับเมือง
- ลดอาชญากรรม
- ลดการสร้าง super block เพิ่ม visual permeability
- ลดทางตันเพิ่ม accessibility & permeability ให้เมือง
- กระตุ้นให้เกิดกิจกรรมบนพื้นที่สาธารณะ ทำให้เมืองมีสภาพแวดล้อมที่ดี

การออกแบบ Active frontage (public building)

- เปิดช่องเปิดให้โปร่งใส มองเห็นกิจกรรมภายใน
 - เปิดช่องเปิดให้โปร่งใส + เพิ่ม activity space+ shading
 - เปิดช่องเปิดให้โปร่งใส ยกระดับพื้นที่ชั้นล่าง+private open space
 - เปิดช่องเปิดให้โปร่งใส+private open space (with long distance)+ boundary (low fence, pond)
-
- ระดับของ active frontage
 - public
 - semi-public
 - semi-public (option)